

دوشنبه 26 خرداد 1393 - 18 شعبان 1435 - 16 ژوئن 2014

تح تهران به دست مجاهدان و پناهنده شدن محمد علی شاه قاجار به سفارت روسیه، در روز بیست و پنجم خردادماه 1288 ش برابر با بیست...

* 26 خرداد در گذر تاریخ

* تشکیل «مجلس عالی»
در تهران و عزل محمد علی شاه
از سلطنت (1288 ش)
اشاره:

پس از فتح تهران به دست مجاهدان و پناهنده شدن محمد علی شاه قاجار به سفارت روسیه، در روز بیست و پنجم خردادماه 1288 ش برابر با بیست و هفتم جمادی‌الثانی 1327 ق، همه گروه‌های مردم تهران برای دیدار و عرض تبریک به سرداران فاتح تهران، به جانب آنان شتافتند. سپس اجتماعی باشکوه با حضور پانصد تن از نمایندگان مجلس، مجاهدان و شخصیت‌های برجسته تشکیل شد که نام «مجلس عالی» گرفت و در همان جا تصمیمات مهمی اتخاذ شد. براین اساس، محمد علی شاه از سلطنت خلع و فرزند خردسالش به نام احمد شاه در دوازده سالگی به سلطنت انتخاب شد. همچنین مقرر گردید تا هنگام بلوغ وی، علیرضا خان عضدالملک به عنوان نیابت سلطنت، وظایف او را به عهده گیرد. در این جلسه، چون هیئت وزیران تشکیل نشده بود، هیئتی به جای آن مأمور رسیدگی به امور کشور گردید.

* رحلت عالم مجاهد
و فقیه جلیل
آیت الله «سیدمصطفی
مجتهد کاشانی» (1298 ش)
اشاره:

آیت الله سیدمصطفی بن سیدحسین مجتهد کاشانی نجفی در حدود سال 1230 ش (1267 ق) در کاشان به دنیا آمد. وی پس از گذراندن مقدمات ابتدایی، در حوزه درس پدرش قرار گرفت و فقه و اصول و معقول و منقول و ریاضیات را فرا گرفت. سیدمصطفی کاشانی سپس راهی اصفهان شد و از محضر عالم بزرگ، شیخ محمدتقی رازی تهرانی اصفهانی معروف به صاحب حاشیه معالم بهره گرفت تا به درجه رفیع اجتهاد رسید. وی در بیست و پنج سالگی در حالی که جامع علوم و ماهر در فقه، اصول، تفسیر و حکمت و ریاضی بود راهی تهران گردید و پس از فوت پدر عالمش، چندین سال ریاست علمی و مرجعیت مذهبی مردم را برعهده گرفت. آیت‌الله سید مصطفی کاشانی در سال 1274 ش، پس از سفر حج، ساکن نجف اشرف شد و با ایجاد حوزه درسی خویش، در شمار علمای بزرگ آن سامان قرار گرفت. این عالم مجاهد در جریان اشغال عراق توسط انگلستان در بحبوحه جنگ جهانی اول، به همراه علمای بزرگ دیگر، قیام مردمی ضد استعمار انگلیس را اداره و رهبری کرد و در این راه، جانفشانی‌های فراوانی از خود نشان داد. این عالم سترگ از آن پس ساکن کاظمین گردید و تا پایان عمر در آن شهر مسکن گزید. آیت‌الله سید مصطفی کاشانی سرانجام پس از عمری سرشار از خدمت علمی و مجاهده، در 25 خرداد 1298 ش برابر با اواسط رمضان 1337 ق در 68 سالگی در کاظمین بدرود حیات گفت و در همان‌جا به خاک سپرده شد. لازم به ذکر است که عالم مجاهد و فقیه بزرگ آیت‌الله سید ابوالقاسم کاشانی، رهبر مذهبی نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران و مبارز دوران ستم‌شاهی، فرزند ایشان می‌باشد.

* تصرف قزاق‌خانه رشت توسط انقلابیون جنگل (1299 ش)
اشاره:

چند روز پس از اعلان جمهوری در گیلان، انقلابیون جنگل از نیروهای قزاق رشت خواستند یا به نیروهای انگلیسی مستقر در ایران حمله کنند یا با تحویل سلاح خود، به شهرهای خویش بازگردند. اما نیروهای قزاق چون خود را تحت فرمان حکومت مرکزی می‌دانستند این امر را منوط به اجازه مرکز کردند. بنابراین چون مذاکرات انقلابیون و قزاقان به بن بست رسید، جنگلی‌ها تصمیم به تسخیر قزاق‌خانه رشت گرفتند. از این رو از بامداد بیست و پنجم خرداد 1299 ش، نبرد سختی بین دو طرف درگرفت و تلفات زیادی وارد آمد. در نهایت پس از به توپ بستن قزاق‌خانه توسط جنگلی‌ها، نیروهای قزاق تسلیم شدند. ولی به دستور میرزا کوچک خان جنگلی، اسیران، آزاد شد و به شهرهای خود بازگشتند. فتح قزاق‌خانه، هر چند موقعیت جنگلی‌ها را

در این منطقه افزایش داد ولی دولت مرکزی از این مسأله به راحتی نگذشت و تا سرکوبی کامل نهضت جنگل پیش رفت تا این که به شهادت میرزا کوچک خان جنگلی و پایان قیام جنگل انجامید

* برگزاری اجلاس بین المجالس اسلامی در تهران (1378ش)

اشاره:

اولین اجلاس بین المجالس کشورهای اسلامی، به منظور تأسیس اتحادیه مجالس کشورهای اسلامی با پیام مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای و سخنان حجت الاسلام سید محمد خاتمی، رییس جمهور، در محل سالن اجلاس سران کنفرانس اسلامی در تهران آغاز به کار کرد. در این اجلاس سه روزه، رؤسا و هیئتهای پارلمانی بلندپایه حدود پنجاه کشور اسلامی به منظور تأسیس سازمان مجالس کشورهای اسلامی گرد هم آمدند که از این میان، رؤسای مجالس 28 کشور به همراه نایب رئیس و رؤسای کمیته‌های خارجی، حضور داشتند. در این اجلاس، ایران به ریاست سازمان مجالس کشورهای اسلامی انتخاب شد و یکی از مهم‌ترین کارهای این سازمان، ارتباط مجالس کشورهای مسلمان با یکدیگر عنوان گردید. در این اجلاس، اساسنامه اتحادیه تصویب شد و جمهوری اسلامی ایران به مدت 2 سال به ریاست آن دست یافت. این کنفرانس هر دو سال یکبار در یکی از کشورهای عضو تشکیل جلسه خواهد داد. شورای کنفرانس، کمیته اجرایی و دبیرخانه، سه نهاد این اتحادیه می‌باشد که دبیرخانه آن در تهران واقع است.

* گشایش موزه تماشاگاه زمان

در تهران (1378)

اشاره:

موزه تماشاگاه زمان در مکانی زیبا و قدیمی ارائه دهنده ی زینده ترین ساعتهای فرانسوی ، آلمانی ، سوئیسی ، انگلیسی و روسی دو قرن اخیر است که در سال ۱۳۷۸ تاسیس شده است . این موزه با داشتن حدود ۲۰۰ ساعت قدیمی در ساختمانی دو طبقه به بررسی مباحث: زمان در اساطیر ، ساعتهای آفتابی ، شنی ، سوختنی ، آبی ، آبی مکانیکی ، ساعتهای مکانیکی و گاه شمارها و تقویمها می پردازد ساعتهای این موزه بیشتر در قرن ۱۹ و به حالتهای کوکی (هفته کوک ، ماه کوک ، سال کوک)، کوکی با کلید، اتوماتیک و فنی و به صورتهای فقط ساعت ، نیم زن (سر نیم ساعت زنگ می زند)، ربع زن ، زنگ زن ، دارای تقویم و منازل ماه (حرکت ماه را در تمامی روزهای ماه نشان میدهد) ، و شماطه دار ساخته شده است در طبقه همکف ساعتهای دیوارکوب ، طاقچه ای و ایستاده ، تعداد اندکی ساعتهای سفری و یک ساعت ساچمه ای است که بیشتر از مارکهای کرنر ، ویکتوریا لارد ، ال مارشان ، بالتازار ، مورستک، هتزینگر ، پل بور ، تیسوت ، نیفانی ، دنیرو و کاندو و از جنس برنز ساخته شده اند در طبقه بالا ساعتهای جیبی (آویزی ، یک در ، سفری ، دودر و سه در) مچی ، دستبندی ، ساعت در فندک و ساعت انگشتری است که همگی از جنس طلا هستند در میان این ساعتها که بیشتر از مارکهای یونیور سال ، زنیت ، مووآدو ، پتک فیلیپ ، واشرون و کنستانتین ، کارتیه ، امگا ، مک کیب ، شوپارد، تیسوت ، لانژین ، پیازه ، ریکا ، بوم و مرسیه ، کروم ، هری وینستون و بولگاری است ساعتهایی دیده میشود که در نوع خود بسیار کم نظیر است ساعتهای سفری که برخی متعلق به شخصیهای سیاسی دوره قاجار و پهلوی و برخی متعلق به شخصیهای سیاسی کشورهای دیگر است در اتاقی گاهشمارها ، تقویمهای کهنی همچون تقویم دائمی معروف به اصطربلاب ۱۰۰ ساله (۱۳۰۱-۱۴۰۰) چاپ بغداد ، تقویم ۹۵ ساله هجری قمری (۱۳۳۶-۱۳۶۸) چاپ بغداد ، تقویم تجاری سال ۱۳۱۳، تقویم رومی سال ۱۲۴۵ شمسی ، گاهنامه ۱۳۱۱ (اهدا شده از طرف سید جلال الدین تهران به ملک الشعرا) و سکه هایی که معرف گاهشماریهای مختلف است ، قرار دارد دینار در زمان رضا پهلوی که معرف گاهشماری هجری شمسی بوده و دو سکه ی درهم در زمانهای یزدگرد ساسانی و عبدالملک بن مروان اموری که یکی معرف گاهشماری یزدگردی (پارسی قدیم) و دیگری معرف گاهشماری هجری قمری است همچنین نام برخی دانشمندان ساعت سازی ایران همچون ابوریحان بیرونی ، اکبردانا سرشت ، سید حسن تقی زاده ، احمد بیرشک ، ذیح الله بهروز و محمد محیط طباطبایی همراه با عکسهایی قاب شده از آنها بر دیوار همان اتاق قرار دارد اتاق پایانی این موزه مربوط به سنگهایی از دوره های مختلف زمین شناسی است که تغییرات زمان را به صورت میلیون سالی نشان میدهد نمونه سنگهایی که از دوره های کامبرین ، اردوئیسین ، دونین ، کربنیفر، پرمین ، تریاس ، ژوراسیک ، کرتاسه ، پالئوژن و نئوژن به جا مانده است

18 شعبان در گذر تاریخ

* رحلت «ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی» سومین نایب خاصّ

امام زمان(عج)(326 ق)

اشاره:

سومین سفیر و نایب و وکیل امام زمان، عالم جلیل القدر و شیخ بزرگوار حسین بن روح نوبختی است. وی پس از محمد بن عثمان، نایب دوم حضرت ولی عصر(عج) به نیابت حضرت حجت دست یافت و در مدت 21 سال، واسطه‌ای بین مردم با ذات مقدس امام زمان بود. وفات این دانشمند امامی در سال 326 ق روی داد و در بازار عطاران بغداد به خاک سپرده شد.

* درگذشت «ابن ذرید» ادیب و لغت شناس عرب(321 ق)

اشاره:

ابوبکر محمد بن حسن اژدی معروف به ابن دُرّید در سال 223 ق در بصره به دنیا آمد و نزد استادانی چون ابوحاتم سجستانی، لغت و ادبیات عرب را آموخت. او بعدها به عمان رفت و دوازده سال بعد، به فارس آمد و مدتی وزارت و صاحب دیوانی امارت بنی‌میکال در فارس را برعهده گرفت. ابن دُرّید فردی هوشمند، خوش خو، بخشنده و دارای حافظه‌ای نیرومند بود. بیشتر عمر ابن دُرّید در مطالعه، تدریس و تالیف گذشت و شاگردان عالی مقامی چون ابوالفرج اصفهانی، مرزبانی و سیرافی از محضر او استفاده کردند. بیشتر شهرت ابن دُرّید به سبب نقشی است که در تاریخ لغت نویسی عرب به عهده داشته است. همچنین او در علم لغت و شعرشناسی و نقد شعر، استاد مسلم زبان بود و در شاعری و نازک خیالی و نوآوری، از همگنان، گوی سبقت ربود. ابن دُرّید را اعلّم شُعرا و اشعر (شاعرترین) علما لقب داده‌اند. ابن دُرّید پس از عمری طولانی در 98 سالگی درگذشت و در مقابر عباسیه در بغداد مدفون شد. الجَمهره، الانوار و تقویم اللسان از آثار اوست.

* افتتاح اولین دوره ی مجلس شورای ملی (1324 ق)

اشاره:

اولین دوره ی مجلس شورای ملی، حاصل فداکاری‌ها و مبارزات طولانی ملت مسلمان ایران در نهضت مشروطه بود. انتخابات اولین دوره‌ی مجلس به صورت صنفی برگزار شد و بازرگانان، کشاورزان و پیشه‌وران، جداگانه به نامزدهای خود رأی می‌دادند. از اعضای برجسته‌ی این مجلس، آیات عظام سیدمحمد طباطبایی و سید عبدالله بهبهانی دو نفر از رهبران دینی و سیاسی مردم ایران بودند. مدتی پس از افتتاح مجلس شورای ملی، قانون اساسی ایران نیز تدوین شد و به امضای پادشاه وقت ایران «مظفر الدین شاه قاجار» رسید. مورخان، این مجلس را از فعال‌ترین مجالس دوره‌ی مشروطیت ایران توصیف کرده‌اند.

* وفات عالم جلیل ملا مهدی نراقی (1209ق)

اشاره:

شهر زیبا و تاریخی کاشان در طول تاریخ به «دارالمؤمنین» معروف بوده است. همواره عالمان بزرگ و نامی فراوانی از آن ظهور کرده اند و جهان اسلام از وجود نورانی آنان بهره های چشمگیری برده است. دانشمندی که هر کدام با تألیفات خود در رشته های گوناگون چراغ هدایت شدند و یکی پس از دیگری در عرصه های علم و حکمت درخشیدند و بر زیباییهای این شهر جلوه دیگر بخشیدند. در این شهر با افول هر ستاره، ستاره ای دیگر طلوع می کند. در سال 1091 ق. هنگامی که دانشمند توانگر ملامحسن فیض کاشانی چشم از دنیا فرو می بندد از آن پس فروغ و نشاط معنوی شهر کاشان رو به افول و خمودی می نهد. این شهر حدود چهل سال زانوی غم به بغل می گیرد و به انتظار طلوع ستاره درخشان دیگر می نشیند تا اینکه در سال 1128 ق. در نراق - یکی از روستاهای اطراف کاشان - نوزادی از مادر متولد می شود. پدر وی که ابوذر نام داشت و از کارگزاران ساده دولتی بود، به امید اینکه فرزندش از ناشران حقیقی شریعت محمدی صلی الله علیه و آله و از منتظران واقعی حضرت مهدی (عج) باشد نام او را «محمد مهدی» می گذارد. این فرزند دوران کودکی و نوجوانی را در روستای نراق سپری می کند. در همان اوان نوجوانی علاقه شدیدی نسبت به تحصیل علم و آگاهی از واقعیتهای هستی در وجود خود احساس می کند. پس فرصت را از دست نداده، با ذوق و شوق فراوان آماده یادگیری علوم و معارف اسلامی می شود. بدین سال محمدمهدی آوای هجرت سر می دهد و برای ثبت نام در مدرسه علوم دینی کاشان به سوی آن دیار روانه می گردد. حوزه های علمیه آن دوران، از نظر پذیرش، برنامه روشن و ثابتی نداشت. هر علاقه مندی تنها با مراجعه و معرفی آوردن از سوی روحانی محل می توانست باسانی وارد مدرسه شود و از همان روز در پای درس استاد، حق حضور داشته باشد. او نیز این مرحله را پشت سر می گذارد و یکی از حجره های مدرسه را برای مطالعه و اقامت شبانه روزی خود انتخاب می کند. البته سادگی ورود عاشقان حقیقت به حوزه های علمیه بدان معنا هم نبود که از هیچ نوع نظم و برنامه ای برخوردار نباشد، بلکه طلاب علاوه بر اینکه زیر نظر استادان دلسوز و پرتلاش راهنمایی شده، پرورش می یافتند، در طول دوران تحصیل خود، امتحانهای سخت و گوناگونی از قبیل فقر، بیماری، کمبود استاد و مشکلات خانوادگی و... را یکی پس از دیگری از سر می گذراندند. به این ترتیب تنها افرادی می توانستند در این مرحله حساس قبول شده، نمره عالی به دست آورند که از روحیه قوی، علاقه، پشتکار و انگیزه الهی برخوردار باشند و تنها این گروه بودند که تا آخر نیز در این سنگر پرخطر می ماندند و از کیان اسلام و مسلمانان دفاع می کردند. هنوز نتیجه این مرحله از آزمون در مورد محمد مهدی درست روشن نشده بود. معلوم نبود وی در جرگه کدام یک از این دو گروه قرار خواهد گرفت. آیا به سرنوشت آن کسانی دچار خواهد شد که با اندک گرفتاری و دشواری، درس و بحث و مدرسه را رها کردند و رفتند یا اینکه آستین همت بالا زده، طریق عشق و عرفان در پیش می گیرند؟ در هر صورت او با توکل به خداوند یکتا و تکیه بر اراده آهنین، تلاش مخلصانه خویش را پی می گیرد و در حلقه درس اندیشمند توانا مرحوم «ملا جعفر بیدگلی» حاضر می شود. چندین سال از محضر پرفیض این عالم فرزانه خوشه های علم و حکمت می چیند و دوره مقدمات، سطح و مقداری از دروس عالی را در شهر کاشان به پایان می رساند. این عالم خدمتگزار پس از سالها فداکاری و خدمت، روز شنبه 18 شعبان 1209 در هشتاد و یک سالگی در شهر کاشان به دیار ابدی می شتابد و با پرواز جاودانی خویش ملت مسلمان عصر خود را به عزا و ماتم می نشاند. در آن حال پیکر پاک و مطهر نراقی با شکوه و عظمت فراوان در این شهر تشییع می شود و سپس به نجف اشرف منتقل گشته، در کنار حرم امیرالمؤمنین علی علیه السلام سر بر آستان علوی می گذارد و برای همیشه در آن مکان مقدس آرام می گیرد. رضوان خدا بر روان او باد.

16 ژوئن در گذر تاریخ

* مرگ دکتر «کراوفورد لانگ» پزشک امریکایی
و کاشف اِتر (1878م)

* پرواز «والنتینا ترشکوا» نخستین زن کیهان‌نورد
به فضا (1963م)

* پذیرش دین مسیح(ع) توسط امپراتور روم و پایان کشتار
300 ساله مسیحیان (313م)

* تولد «کلاوس اسلوتر» هنرمند معروف
فرانسوی (1347م)

* کشف سرزمین آرژانتین توسط دریانوردان
اسپانیا (1515م)

* آغاز بمباران هوایی شهرهای ژاپن توسط امریکا در جریان
جنگ جهانی دوم (1944م)

* آغاز قیام «سووتو»
علیه نژادپرستان
افریقای جنوبی (1976م)